//Arkivforbundet

Digitalisering av privatarkiv i Norge

Kjetil Landrog, generalsekretær

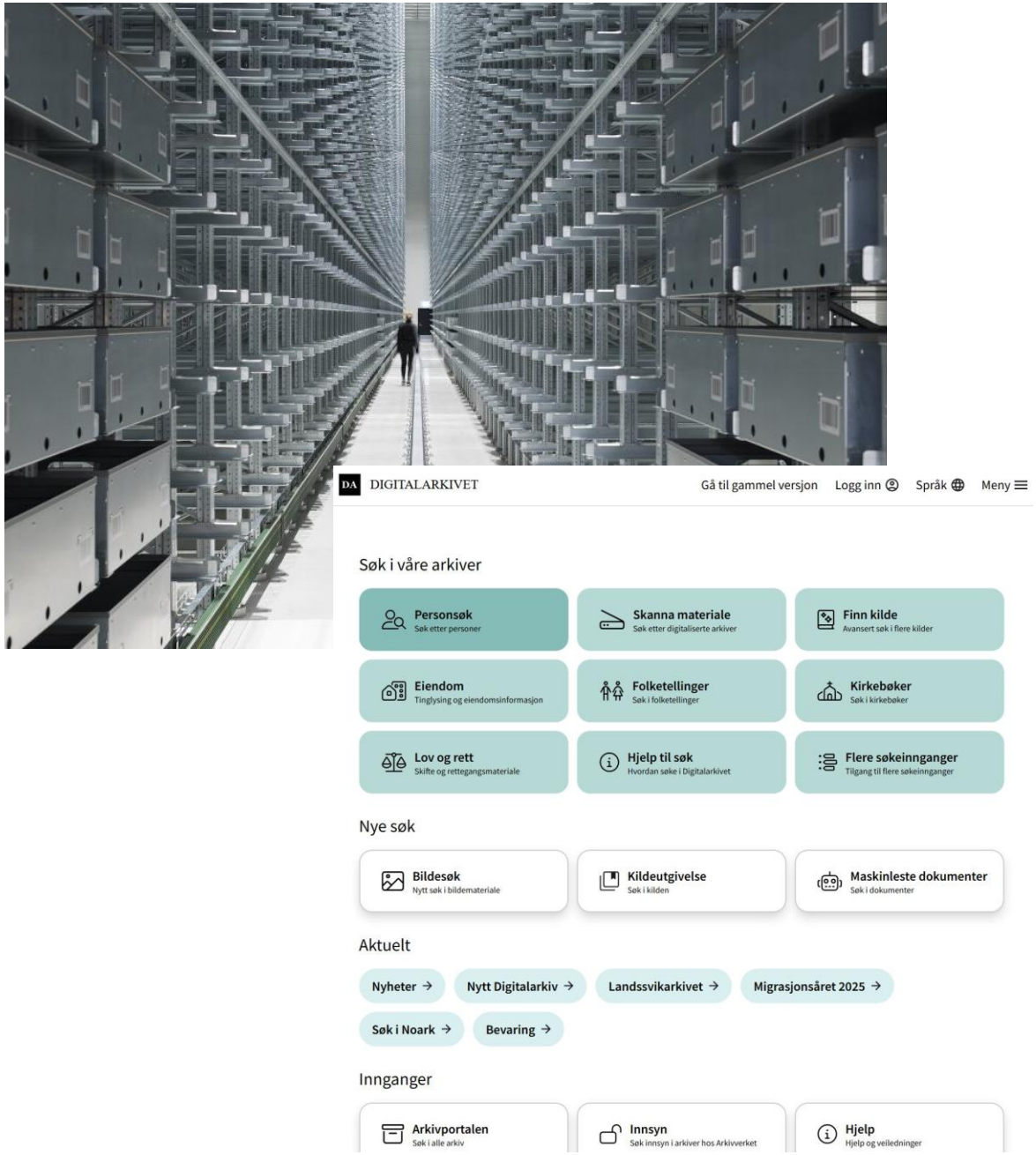

Stor statlig støtte til de to statlige etatene Arkivverket (Riksarkivet) og Nasjonalbiblioteket

STATSBUDSJETTET 2020

Vil gjøre hele den norske kulturarven digitalt tilgjengelig

Nasjonalbibliotekar Aslak Sira Myhre gleder seg til bruke pengene kulturminister Trine Skei Grande foreslår å bevilge.

Nasjonalbibliotekar Aslak Sira Myhre gleder seg til bruke pengene kulturminister Trine Skei Grande foreslår å bevilge. *Foto: Nasjonalbiblioteket*

- I 2019 ble det lansert at det skulle gis hele 87 millioner kroner mer til kulturarvdigitalisering i Mo i Rana. Dette utgjorde omlag 70 nye stillinger, og oppgavene gjøres av Nasjonalbiblioteket.
- Det hadde alt vært digitalisert det aller meste av aviser, tidsskrifter og bøker, så de nye oppgavene var audiovisuelle arkiver (video og lyd) og fotoarkiver. Det vil også startes opp en løype med å digitalisere analoge (papirbasserte) privatarkiver.
- Arkivverket fikk 140 millioner kroner over fire år til utvikle Digitalarkivet.

Digitalarkivet og andre visningsløsninger

Digitalarkivet er bade en bevaringsløsning og en visningsløsning

- Digitalarkivet er Arkivverkets nettsted for publisering av digitalisert arkivmateriale. Det er nå løsninger for foto og for digitalisert analogt arkivmateriale.
- Det er ikke noen løsning på audiovisuelle arkiver (lyd og video) enda.
- Det er også andre plattformer som digitalisert materiale havner, og flere svarer de lagger ut på fleire plattformer.
- Anslår 100 000 unike brukere på Digitalarkivet.no
- 15 millioner nye skannede bilder av arkiv i 2023
- 57 arkivinstitusjoner er kunder og kan tilgjengeliggjøre og publisere arkiv på Digitalarkivet.no

Fordeling per 2023.

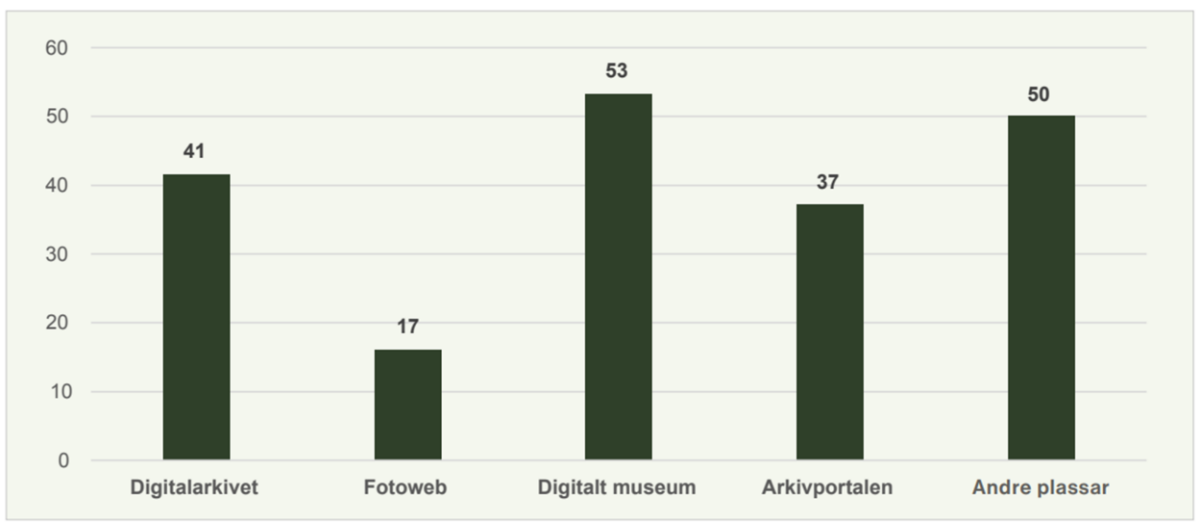

Nasjonalbiblioteket i Mo i Rana

Det er ved utgangen av 2024 ansatte i Nasjonalbiblioteket:

15 medarbeidere på lyd

22 medarbeidere på video

15 medarbeidere på foto

44 medarbeidere på papir

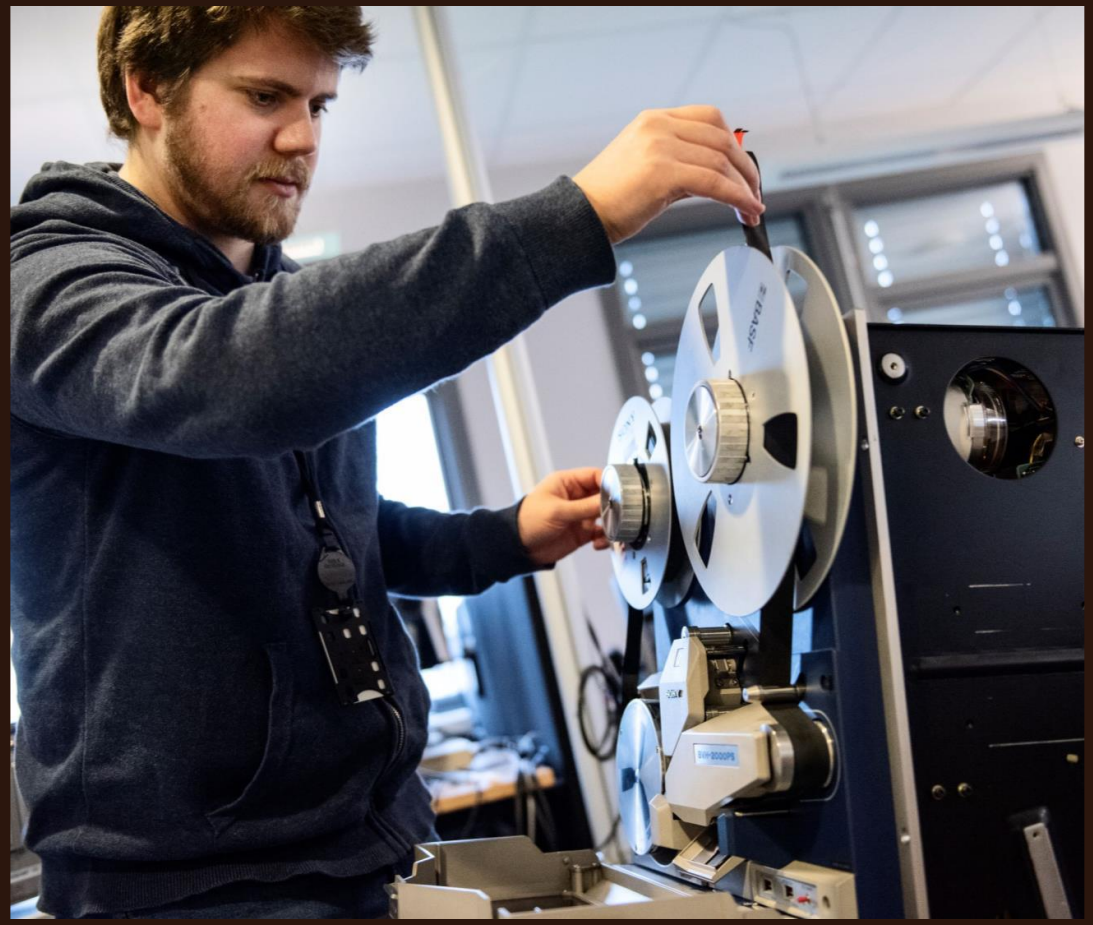

Klargjøring før materiale og etterregistering (metadata) noe som gjøres i de ulike institusjonene selv. Eksempelvis av en privat arkiv institusjon, museum, byarkiv eller Interkommunalt arkiv.

For statsbudsjettet 2025 fikk Nasjonalbiblioteket en styrking på opp mot 20 nye stillinger utover støtten fra 2019. Digitalisering av papirarkiver fra privatarkiv vil det bli løype på.

Arkivverket fikk også 20 millioner til å digitalisere eget analogt materiale på Tynset i statsbudsjettet for 2025.

Digitalt skapte privatarkiv

Det planlegges nordisk riksarkivsamarbeid på metoder for bevaring av digitalt skapte arkiver.

Tettere samarbeid mellom it-tekniske ressurser, og arkivfaglige ressurser

Norge har ikke kommet så langt enda ift. digitalt skapte privatarkiv. En kan bruke Digitalarkivet på å lagre filer etc. men det er i liten grad tatt vare på.

Arbeiderbevegelsens- arkiv og bibliotek har ikke fokusert på tilgjengeliggjøring av digitale arkiver – fokus har vært på bevaring. De har opplyst om at det de har mottatt senere vil bli gjort tilgjengelig på Digitalarkivet.

Er nok et område det er store utfordringer selv nå i 2025 – på tvers av landegrenser – selv om de fleste organisasjoner i all hovedsak nå kun skaper digitalt skapte arkiver!

Hva skjer fremover?

Arkivforbundet setter digitalisering på dagsorden

Vi har hatt en rekke webinarer i 2024 og så langt i 2025 med tema som;

- Digitalt skapte privatarkiver
- Fotoarkiver
- Innsyn og personvern med mer.

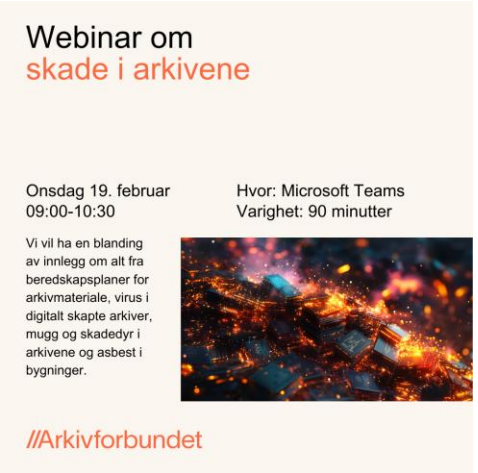

Nasjonalbiblioteket øker sin kapasitet på lyd, video, foto og papir

Nasjonalbiblioteket (NB) vil styrke sin kapasitet ift. digitaliseringen av kulturarven i Mo I Rana. Det er derimot ingen ressurser som går til forarbeid eller til etterarbeid (registrering og metadata etc.) hos de som leverer sitt materiale til NB.

Arkivverket vil digitalisere mer av sitt eget materiale

Arkivverket vil fremover digitalisere mer av sitt eget materiale på Tynset. Det er derimot ikke tilsvarende støtte og satsing på kommunalt og regionalt nivå. Andre institusjoner får midler gjennom sine eiere, eller kan søke utviklingsmidler.

Arkivverket

Statsbudsjett 2025: Mer digitalisering av vår felles nasjonale hukommelse

7.10.2024 15:21:49 CEST | Arkivverket | Pressemelding

Del

Regjeringen bevilger 20 millioner kroner til å styrke mediekonverteringsarbeidet ved Norsk helsearkiv på Tynset. Nasjonalbibliotekets arbeid med digitalisering av vår felles kulturarv styrkes med tilsvarende beløp. Tynset og Mo i Rana blir dermed hovedstedene for digitalisering av arkiv.

Annet relevant for digitalisering

Nytt lovverk kommer trolig fra 1. januar 2026!

Vi arbeider ift. en styrking av virkeområde! Det vil si at aktører som utfører offentlige tjenester skal ha arkivplikt.

Vi ønsker også at regionene (fylkene) skal ha et koordineringsansvar ift. privatarkiv.

Det vil slik vi ser det styrke også digitaliseringen av materiale fra privat sektor om det bevilges mer til privatarkivarbeidet.

Arkivverket deler ut 15 millioner kroner til utviklingsmidler hvert år! Øverst på listen om hva som skal til får å få støtte er: Digitalt skapte privatarkiv. Fra analogt til digitalt prioriteres i mindre grad ift. utvikling.

Takk for oppmerksomheten!

Kontaktinformasjon!

Kjetil Landrog, generalsekretær i Arkivforbundet

kjetil@arkivforbundet.no

+47 99694577

www.arkivforbundet.no

Sjekk oss på Facebook, Instagram, Bluesky og Linkedin.

På YouTube siden har vi lagt ut våre webinarer!
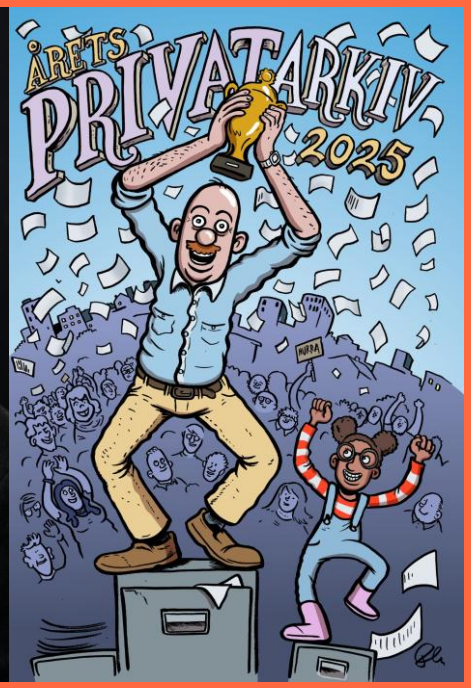
Bilde av Kjetil og tegningen Amanda trodde var Kjetil